

Bussen verdwijnen van Grote Markt

4

Alle projecten in kaart

6

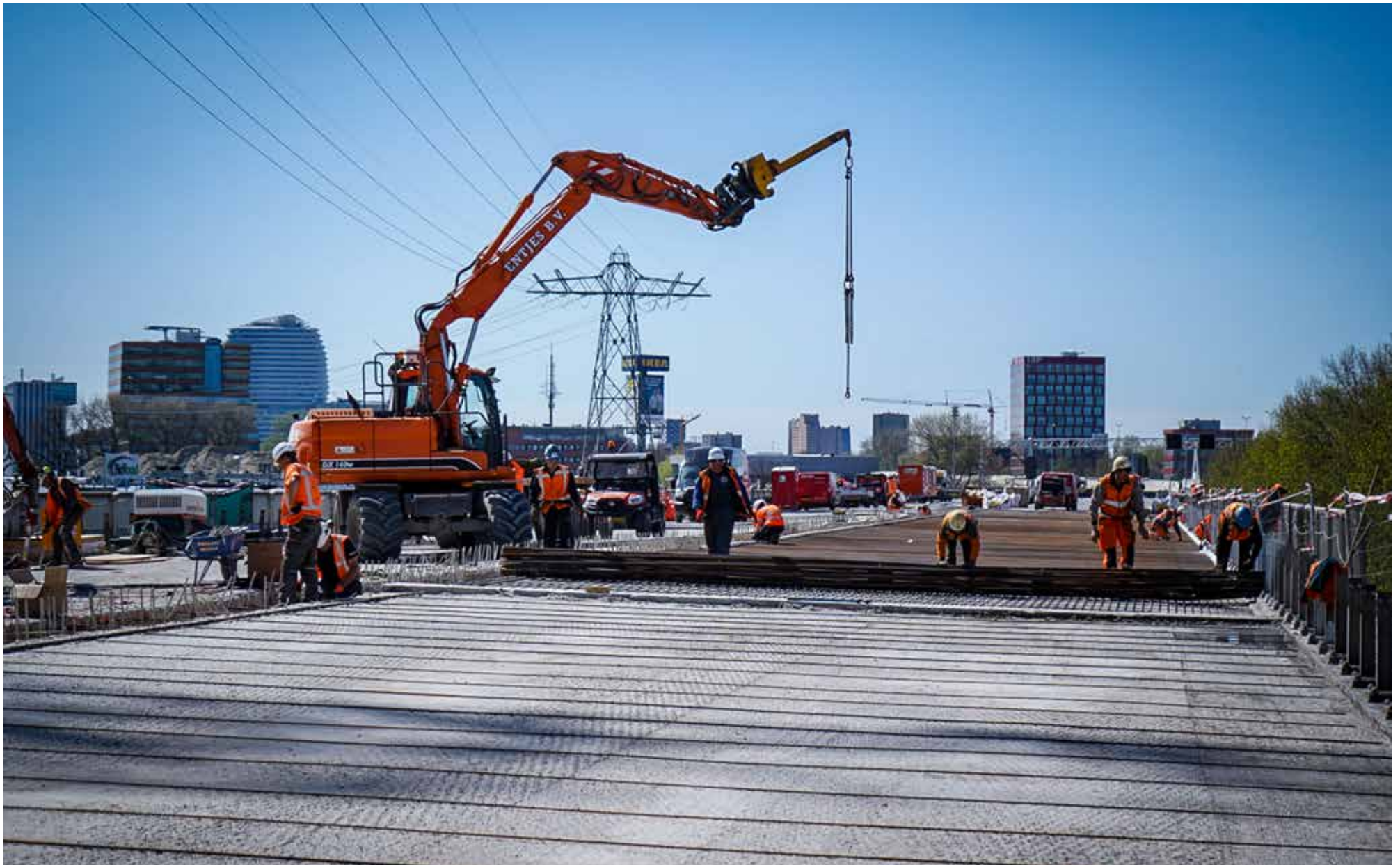
Brugwachters hebben oog voor waterverkeer én landverkeer

8

GRONINGEN BEREIKBAAR

DE INFORMATIEKRANT VAN GRONINGEN BEREIKBAAR | NR. 22 — ZOMER 2022

Werkzaamheden in het voorjaar op de zuidelijke ringweg ter hoogte van de Euvelgunnerbrug. Foto: Raymond Bos.

ZOMERWERK AAN ZUIDELIJKE RINGWEG

Komende zomer is een deel van de zuidelijke ringweg zeven weken dicht. Het gaat om het gedeelte tussen de Europaweg en knooppunt Euvelgunne, in beide richtingen. Deze afsluiting is van maandag 11 juli tot en met vrijdag 26 augustus 2022. Na de zomervakantie is de aanpak van dit deel van de ringweg zo goed als klaar. In de zomervakantie zijn er ook afsluitingen bij de A28 en bij de Brilleweg.

De zomervakantie is een goede periode voor wegwerkzaamheden. Er is dan veel minder verkeer op de weg dan op een normale werkdag. Al een paar jaar benut Aanpak Ring Zuid deze rustige periode voor het uitvoeren van werkzaamheden waarvoor een deel van de zuidelijke ringweg dicht moet. Deze zomer gaat het vooral om het oostelijke deel van de zuidelijke ringweg. De werkzaamheden beginnen dit jaar al een week voor de schoolvakanties.

verwerken. Op de nieuwe laag komt geluids-arm asfalt. Ook de boog die de oostelijke ringweg met de zuidelijke ringweg verbindt, krijgt nieuw asfalt. Na de zomervakantie ziet het hele traject tussen Europaplein en knooppunt Euvelgunne er anders uit dan nu. De weg krijgt stukje voor stukje de definitieve aanblik met nieuwe lichtmasten, bomen aan beide zijden van de weg en een groene middenberm.

OMLEIDINGEN

Tijdens de zomerstremming kan het auto-verkeer vanaf het Julianaplein richting het oosten gebruikmaken van de Europaweg. Automobilisten rijden voor het stadion langs en bereiken de A7 bij de aansluiting Westerbroek. Vanaf hier kun je de A7 op richting Hoogezand/Winschoten of de andere kant op, richting oostelijke ringweg, Delfzijl en Winsum.

Het doorgaande verkeer op de A7 vanaf Hoogezand wordt omgeleid via de oostelijke, noordelijke en westelijke ringweg. Wie richting centrum wil, kan gebruikmaken van de Europaweg.

A28

In de zomervakantie zijn er ook elders in de stad afsluitingen en wegversmallingen, vooral op en bij de A28. Zowel in juli als in augustus is de A28 tussen Groningen-Zuid en het Julianaplein een weekend helemaal afgesloten. De toe- en afritten bij Groningen-Zuid zijn zeven weken dicht, net als de nieuwe afrit van de A28 naar het centrum.

NA DE ZOMER

Als de zomervakantie er weer op zit, zijn we nog niet van alle afsluitingen af. Zo is in september knooppunt Westerbroek een weekend afgesloten. In oktober gaat bij de Leonard Springerlaan de op- en afrit van de westelijke ringweg langdurig dicht. Goed nieuws is er ook: in november gaat de nieuwe afrit bij de Europaweg voor verkeer vanuit de richting Julianaplein open, en tegelijk ook de nieuwe oprit vanaf de Europaweg richting het oosten.

Kijk voor een volledig overzicht van de afsluitingen in de zomer op www.groningenbereikbaar.nl/zomer2022.

VERDER IN DEZE KRANT:

TERUGBLIK OP OPERATIE JULIANAPLEIN	2
AANPAK RING ZUID OOK VOOR FIETSERS	5
SPECTACULAIRE VERPLAATSING OP HOOFDSTATION	8
OV-AMBASSADEUR MAAKT WEGWIJS IN HET OV	9
PRIJSPUZZEL	11

WERKZAAMHEDEN

De zomerse afsluiting van de zuidelijke ringweg is onder andere nodig om het viaduct over de Europaweg uit te breiden. Het nieuwe gedeelte wordt gebouwd aan de noordzijde van de ringweg. Ook wordt gewerkt aan de nieuwe afrit voor verkeer dat komende vanaf het Julianaplein naar de Europaweg rijdt. Bij deze nieuwe afrit gaat het verkeer eerst over de Europaweg heen, en dan met een bocht weer terug, om de oude skivijver heen. Verderop legt de aannemer één nieuwe laag asfalt over twee losstaande rijbanen. Dit is enigszins te vergelijken met twee matrassen waarover een topper wordt gelegd. Daardoor ontstaat een bredere weg die straks meer verkeer kan

OPERATIE JULIANAPLEIN ZEER GESLAAGD,

Operatie Julianaplein is achter de rug. In de periode van 11 februari tot en met 9 mei 2022 heeft Combinatie Herepoort een tijdelijk Julianaplein aangelegd, aan de zuidkant van het oude plein. Voor de werkzaamheden waren verschillende afsluitingen nodig. Niet alleen op het Julianaplein, het drukste kruispunt van Noord-Nederland, maar ook op de zuidelijke ringweg en rondom het Vrijheidsplein.

Om te voorkomen dat het verkeer in de hele stad vast zou komen te staan, was een flinke afname van het autoverkeer nodig. Groningen Bereikbaar heeft in een vroeg stadium bedrijven geïnformeerd en met hen afspraken gemaakt. De bedrijven hebben hun medewerkers gestimuleerd om thuis te werken, op de fiets of met het OV te komen. En als dat niet lukte de auto te parkeren op een P+R-terrein aan de rand van de stad of buiten de spits te rijden. Ook is een grootschalige campagne opgezet om het publiek te stimuleren hetzelfde te doen.

Kwam het door de inzet van de bedrijven, door de campagne of door het mooie weer, waardoor veel mensen de fiets pakten? Hoe dan ook, in de dertien weken van Operatie Julianaplein werd op veel dagen de benodigde afname van het verkeer gehaald. Groningen Bereikbaar en Aanpak Ring Zuid danken ieder die hieraan een steentje heeft bijgedragen.

Op 9 mei ging het tijdelijke Julianaplein open. De eerste auto's verkennen de nieuwe situatie. Foto: Raymond Bos.

‘MINDER OVERLAST VOOR ONZE SUPPORTERS DAN VERWACHT’

Edwin Froma, marketingmanager van FC Groningen, kijkt met een goed gevoel terug op Operatie Julianaplein. “We zijn goed en tijdig geïnformeerd over de verwachte verkeershinder. Dat hebben we enorm gewaardeerd. We konden daarvoor onze bezoekers tijdig op de hoogte brengen.”

Tijdens Operatie Julianaplein speelde FC Groningen zes thuiswedstrijden. “Bij elke thuiswedstrijd hebben we een artikel op de website geplaatst en dit gedeeld via onze social-mediakanalen”, vertelt Froma. “Ook hebben we informatie opgenomen in de nieuwsbrieven voor onze supporters en voor onze zakelijke contacten. Ik denk dat mede daardoor onze supporters minder overlast hebben ervaren dan we hadden verwacht.”

FIETSERS BELOOND

FC Groningen heeft het publiek op verschillende en creatieve manieren opgeroepen om anders te reizen. “We hebben bijvoorbeeld een leuke video opgenomen met aanvaller Michael de Leeuw. Waar we ook veel reacties op kregen, was een berichtje op onze kanalen voor de chauffeur van de Ajax-bus. We legden uit hoe hij ondanks de werkzaamheden ons stadion kon bereiken en de Stadsschouwburg. En dat hij zelf maar moest bekijken wie hij waar afzette. Dat was een knipoog naar de Ajax-aanvallers Tadic en Anthony, die op het veld vaak wat theater maken. Samen met Groningen Bereikbaar hebben we twee keer een actie gehouden om supporters die op de fiets kwamen, te belonen. Ik denk dat het hele pakket, alle acties bij elkaar, ervoor heeft gezorgd dat het zo goed verlopen is.

Al zal ik blij zijn als alle werkzaamheden achter de rug zijn.”

BELEVENIS

Ook in de toekomst stimuleert de Trots van het Noorden haar supporters om de auto te laten staan. “Wat ons pijn doet, is dat veel wegwerkzaamheden in het weekend plaatsvinden, juist als wij onze wedstrijden spelen. Daar komt bij dat op parkeerplek P2, tegenover het stadion, binnenkort de bouw van nieuwe woningen start. Daardoor hebben we dus structureel minder parkeerplekken beschikbaar. We willen bereiken dat iedereen die in de stad woont, op de fiets komt, of lopend natuurlijk. We doen ook onderzoek naar georganiseerd busvervoer vanuit de omliggende dorpen. Dus dat je met een pendelbus samen met andere inwoners van je dorp naar de FC gaat. Dat is toch ook een supermooie belevenis?”

Edwin Froma. Foto: Andy Zuidema.

VERWONDERING EN BEWONDERING

“Terugkijkend op Operatie Julianaplein komen er twee woorden bij me op. Ten eerste verwondering. Hoewel het op sommige plekken in de stad tot opstoppen kwam, kunnen we zeggen dat een verkeersinfarct uitgebleven is.”

“Veel mensen die in deze periode in en naar de stad reisden, hebben de auto laten staan. We zagen meer mensen op de fiets en in de bus. Ook hebben veel mensen hun auto geparkeerd op een P+R-terrein om met de bus of de fiets hun reis te vervolgen. En ik denk aan al die bedrijven die met hun werknemers afspraken hebben gemaakt om uit de spits te blijven. Zo bleef de stad bereik-

baar. Het tweede woord is bewondering. Voor het vakmanschap van iedereen die bij deze enorme operatie betrokken is geweest. Denk aan de bouwvakkers die dag en nacht hebben doorgewerkt om alles op tijd af te hebben. Maar ook aan alle andere betrokkenen. Met Operatie Julianaplein hebben we laten zien dat we in Groningen, door goed samen te werken, heel veel voor elkaar kunnen krijgen.”

Philip Broeksma
Wethouder Verkeer & Vervoer gemeente Groningen

Wethouder Philip Broeksma. Foto: Deborah Roffel.

DANK VOOR IEDERS BIJDRAGE!

A: De sloop van het oude Julianaplein (maart 2022). De slagbomen van de oude Julianabrug staan nog overeind. Op de achtergrond het DUO-gebouw.

B: Het afgesloten Julianaplein (februari 2022). Op de weg liggen afgebroken geluidsschermen.

C: De werkzaamheden bij het Julianaplein gezien vanaf de A28 (februari 2022).

D: Het asfalteren van de nieuwe verbinding van Assen richting Hoogeveen (februari 2022).

Foto's: Raymond Bos.

GOEDE VOORBEREIDING HIELD MARTINI ZIEKENHUIS DRAAIENDE

De zorg in het Martini Ziekenhuis heeft niet geleden onder Operatie Julianaplein. Dat is vooral te danken aan de goede voorbereiding, vertellen Siegrit te Velde (clustercoördinator kliniek) en Roel Baarda (manager hotelservices). Patiënten en medewerkers zijn uitvoerig geïnformeerd over de verkeersoverlast en hebben hun reisgedrag aangepast. "We hebben medewerkers uit de auto gekregen. In de toekomst willen we in deze flow doorgaan."

Voor de bereikbaarheid van het Martini Ziekenhuis, in het westen van de stad, is het Julianaplein van groot belang. "In de voorbereiding hebben we veelvuldig contact gehad met Groningen Bereikbaar", vertelt Roel. "Vorig jaar hebben we al een presentatie gekregen over de verwachte overlast van Operatie Julianaplein. Ons gevoel was: 'dit is zo groot, dit moeten we integraal benaderen'. Daarom hebben we een werkgroep opgericht, met daarin unithoofden vanuit de zorgclusters."

IMPACT

"We moesten een oplossing bedenken voor iets waarvan we de impact nog moeilijk konden overzien", vult Siegrit aan. "Vergeet niet dat we toen ook te maken hadden met alle maatregelen rond Covid-19. Dat maakte het extra lastig. Moesten we rekening houden met patiënten die te laat konden komen of zouden er vrijwel geen patiënten zijn? Moesten we de wachtruimtes aanpassen? Meer digitaal doen? En ook onze

Roel Baarda en Siegrit te Velde. Foto: Jeroen van Kooten.

medewerkers moesten hun werkplek op tijd kunnen bereiken. We zijn gaan rondkijken: hoe zijn de organisaties om ons heen voorbereid?" Roel wijst ook op het transport. "Ons logistieke centrum is gevestigd op bedrijventerrein Eemspoort. Normaal gesproken rijden de busjes drie keer per dag heen en weer, via het Julianaplein. Hoe zou dat nu moeten?"

AFSPRAAKBRIEVEN

Siegrit legt uit dat het ziekenhuis van tevoren veel energie heeft gestoken in het communiceren met medewerkers en patiën-

ten, onder andere via een aparte webpagina. "Onze boodschap was: 'bereid je reis voor'. Dit hebben we bijvoorbeeld opgenomen in de afspraakbrieven die onze patiënten ontvangen: 'bereid je reis voor, zorg dat je op tijd komt'. Ook hebben we fysieke maatregelen genomen zodat we een plek hadden voor patiënten die te vroeg zouden zijn. En we hebben het 'nuchterbeleid' aangepast. Bij sommige operaties moeten de patiënten nuchter zijn. We hebben de patiënten gevraagd al eerder nuchter te zijn. Zo konden we schuiven met de planning op de operatiekamers en konden we

alle patiënten helpen, ook als ze iets later waren of veel te vroeg."

MEEGEVALLEN

"Terugkijkend denken we dat onze voorbereiding heeft bijgedragen aan een gestroomlijnd proces", zegt Roel. "De zorg is continu doorgedaan. Van Groningen Bereikbaar kregen we wekelijks een update van de verkeerssituatie, zodat we goed op de hoogte waren. We hebben eigenlijk maar één keer echt een knelpunt gehad, toen het verkeer vanuit de parkeergarage richting Drachten vast kwam te staan. Verder is het ons eigenlijk enorm meegevallen. We hebben ook geluk gehad met het weer, waardoor veel medewerkers de fiets hebben genomen. We houden de komende tijd de vinger aan de pols. Als er weer verkeersoverlast wordt verwacht, kunnen we de organisatie zo weer in het leven roepen."

STROOMVERSNELLING

Operatie Julianaplein heeft het denken in het ziekenhuis over andere vormen van vervoer dan de auto in een stroomversnelling gebracht. Siegrit: "Zo kunnen medewerkers nu via de werkkostenregeling een speed pedelec aanschaffen. We gaan medewerkers ook wijzen op het gebruik van de P+R-terreinen en mogelijk gaan we gebruikmaken van een carpool-app, zodat medewerkers samen kunnen reizen. Zo maken we versneld werk van onze duurzaamheidsdoelen."

ERIC BOS: 'MEER MENSEN PAKTEN DE FIETS, EN NU MAAR HOPEN DAT DAT ZO BLIJFT'

Eric Bos, voorzitter van de Groningen City Club, haalt opgelucht adem. Niet alleen zit Operatie Julianaplein er nu op, het viel ook nog alles mee. "We waren bang voor doemscenario's, en er was natuurlijk ook best overlast, maar uiteindelijk was het lang niet zo erg als we verwacht hadden."

Zeker in de eerste paar weken bleven de bezoekersaantallen van de binnenstad niet achter bij de gemiddelden in andere grote steden. "Alleen in de laatste maand was het iets rustiger, waarbij vooral bezoekers uit de provincie het lieten afweten. De hele operatie heeft ook iets positiefs opgeleverd. Veel mensen verruilden de auto voor de fiets. Laten we hopen dat dat zo blijft. Dat komt

het milieu én de bereikbaarheid van de stad ten goede." Ook kan er wat Bos betreft een pluim naar de communicatiecampagne. "Bedrijven, organisaties en bezoekers zijn al in een vroeg stadium bij de hele operatie betrokken en zijn gevraagd hun steentje bij te dragen. Dat heeft zeker z'n vruchten afgeworpen."

Eric Bos. Foto: Stella Dekker.

NIEUWE HALTES OP DIEPENRING BIJ STADSSCHOUWBURG EN PROVINCIEHUIS:

GEEN BUSSEN MEER OVER GROTE MARKT

Nog een paar weken en dan is het zover: vanaf zondag 17 juli rijden er definitief geen bussen meer over de Grote Markt in Groningen. De bussen nemen dan een nieuwe route, onder andere over de Kattenbrug en langs de Diepenring. Reizigers van en naar de binnenstad kunnen in- en uitstappen bij de nieuwe halte 'Sint Jansbrug': bij het Provinciehuis en de Stadsschouwburg.

Dankzij de speciaal aangelegde Kattenbrug, die sinds begin dit jaar al deels in gebruik is, kunnen de bussen een nieuwe route rijden. In plaats van over de Grote Markt rijden de bussen nu vanaf het Gedempte Zuiderdiep, via het Gedempte Kattendiep over de Kattenbrug en dan langs de Diepenring richting W.A. Scholtenstraat en vice versa. Dit deel van de Diepenring is ingericht als 30-kilometerzone voor al het gemotoriseerd verkeer om zo de veiligheid van fietsers en voetgangers te verbeteren.

NIEUWE BUSHALTE: SINT JANSBRUG

Vanwege de nieuwe route van de bus is er een nieuwe halte op de Diepenring bij de Sint Jansbrug. Bussen die vanaf het Hoofd-

De Kattenbrug in Groningen. De bus rijdt hier vanaf het Gedempte Kattendiep naar het Schuitediep. Foto: Siese Veenstra.

station komen, stoppen voortaan bij de Stadsschouwburg. En reizigers richting het station kunnen opstappen aan de overzijde, bij het Provinciehuis. Deze in- en uitstap-plekken bevinden zich op zo'n 300 meter van de Grote Markt en het stadscentrum.

Dat is een minuut of vier lopen. Bij deze halte stoppen straks de lijnen 1, 3, 4, 10 en 163.

De verwachting is dat er als gevolg van de nieuwe busroutes meer mensen in- en uitstappen op het Zuiderdiep. Daarom worden

de perrons hier vergroot. Aan de noordkant van het Kattendiep komen er drie haltes bij. Op deze manier worden de in- en uitstappende passagiers gespreid.

PROEF

Voor mensen die slecht ter been zijn, komt er een proef met alternatief vervoer vanaf de haltes aan de rand van de binnenstad naar het centrum. Riksjas en golfkarren verzorgen deze ritjes straks een half jaar gratis. De proef start op 17 juli. Dit alternatieve vervoer rijdt alleen op marktdagen: dinsdagen, vrijdagen en zaterdagen.

GROTE MARKT

Als de bussen van de Grote Markt verdwenen zijn, ontstaat er ruimte om het plein opnieuw in te richten. Dat gebeurt vanaf begin september. De nieuwe inrichting moet ervoor zorgen dat de Grote Markt als dé huiskamer van de stad aantrekkelijker wordt voor voetgangers. Er blijft wel genoeg ruimte voor fietsers: er komen twee noord-zuidroutes over het plein. Verder komen er op het plein zitjes, speelelementen, water en groen.

HOE LAAT JE 50.000 BEZOEKERS SOEPEL NAAR HET STADSPARK KOMEN?

Er worden weer volop evenementen georganiseerd in de stad Groningen. Alleen al in juni was het Stadspark het decor voor Stadspark Live (19 juni), Hella Mega Tour (22 juni) en Guns 'N Roses (23 juni). Deze evenementen leveren logistieke uitdagingen op. In korte tijd moet er heel veel verkeer naar een locatie, en later moet al dat verkeer weer weg. Hoe wordt ervoor gezorgd dat dat allemaal soepel verloopt? En hoe kom je als bezoeker zo snel mogelijk op een locatie als het Stadspark?

MOBILITEITSPLAN

"Vanuit de organisatie van het evenement ligt er sowieso een mobiliteitsplan", vertelt Martijn Hoogenraad van Groningen Bereikbaar. "Dat is verplicht om een vergunning te krijgen voor een evenement. Het plan gaat over alle zaken op en rond het terrein, zoals borden langs de weg, verkeersregelaars en parkeerplekken."

Groningen Bereikbaar denkt vervolgens mee en regelt zaken buiten het terrein. "Wij zorgen voor digitale borden op de route naar het evenement en letten op eventuele knelpunten in de stad. Ons doel is om de stad bereikbaar te houden, dus we kijken samen met de organisator waar de bezoekers vandaan komen en of we bijvoorbeeld wegen moeten afsluiten." Tijdens het evenement is er een mobiliteitscentrum op het

evenemententerrein. Hierin houden de organisator van het evenement, de gemeente Groningen en Groningen Bereikbaar de reisdynamiek in de gaten. Zo kunnen ze samen snel reageren op calamiteiten, bijvoorbeeld door de digitale borden te wijzigen of routes aan te passen.

OPENBAAR VERVOER

De organisatie van het evenement is ook verantwoordelijk voor het promoten van het openbaar vervoer. Zo regelen ze bijvoorbeeld Park & Bikes: een plek waar mensen hun auto kunnen parkeren om met de fiets hun weg te vervolgen. En dat is belangrijk, legt Hoogenraad uit, want het is niet de bedoeling dat mensen met de auto richting Stadspark komen. "Daarvoor is er gewoon niet genoeg parkeerruimte. Treinen, (pendel) bussen, fietsen en P+R's worden dus actief gepromoot."

Het OV-Bureau Groningen Drenthe wordt vervolgens ingeschakeld om ervoor te zorgen dat er genoeg bussen rijden. "De inschatting voor het aantal bussen doen we op basis van het aantal bezoekers en data uit de historie", legt Jorne Bonte uit, projectleider evenementenvervoer bij het OV-Bureau. "In samenspraak met de organisator, de gemeente en Qbuzz bepalen we waar we extra bussen inzetten." Arriva en de NS worden hierbij betrokken voor de

Foto: OV-Bureau Groningen Drenthe.

inzet van extra treinen. Ook staan er bussen en chauffeurs op stand-by als het ergens toch drukker is dan verwacht.

Lukt het niet om genoeg bussen in te zetten, dan worden er alternatieven bedacht. Bonte: "Voor enkele concerten hebben we bijvoorbeeld touringcars ingezet voor reizigers die via de speciale Westpoortlocatie of P+R Hoogkerk kwamen. In verband met de TT in Assen waren er die week niet genoeg OV-chauffeurs beschik-

baar om dat ook vanuit het openbaar vervoer te doen."

PAK DE FIETS OF HET OV

Een hoop werk achter de schermen dus, maar wat is voor de bezoeker nou de beste manier om erheen te reizen? "Woon je in de stad, pak dan vooral de fiets", zegt Hoogenraad. "En woon je buiten de stad, reis dan via een P+R of pak de trein of bus. Zo kom je het makkelijkst en het snelst op een evenementenlocatie."

TWEЕ GRONINGSE BEDRIJVEN VERKOZEN TOT BESTE HYBRIDE WERKGEVERS VAN NEDERLAND

Welk bedrijven zijn de beste 'hybride' werkgevers van Nederland? Zo Werkt Het, een landelijk mobiliteitsplatform, ging hiernaar op zoek. Honderden werknemers nomineerden hun eigen werkgever. Bij de uitreiking op dinsdag 14 juni vielen maar liefst twee Groningse werkgevers in de prijzen: Harrier accountancy-bedrijfsadvies en zorgverzekeraar Menzis.

DE LANDELIJKE WINNAARS

De award wordt in vier categorieën uitgereikt. Zo maken zowel kleine als grote bedrijven kans. Begin juni werden de regionale winnaars bekend gemaakt. In Groningen vielen toen Voys, Harrier en Menzis in de prijzen. Uit alle regionale inzendingen zijn vervolgens vier landelijke winnaars verkozen door een jury, met daarin onder andere VNO-NCW en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

In de categorie 0-20 werknemers:	Harrier accountancy-bedrijfsadvies (Groningen)
In de categorie 20-50 werknemers:	Bconnect (Amsterdam)
In de categorie 50-200 werknemers:	Hanzestrohm (Zwolle)
In de categorie 200+ werknemers:	Menzis (Groningen)

HYBRIDE WERKEN

Hybride werken is gedeeltelijk thuis en gedeeltelijk op kantoor werken. Sinds de coronapandemie doen steeds meer mensen dit. De prijs is in het leven geroepen als blijk van waardering voor organisaties die nét

even een stapje verder zijn gegaan om hybride werken makkelijk, leuk en efficiënt te maken. Zo Werkt Het is een initiatief van twaalf mobiliteitsnetwerken, waaronder Groningen Bereikbaar, die zich samen inzetten voor duurzaam en slim reizen.

AANPAK RING ZUID LEVERT OOK VOOR FIETSERS VERBETERINGEN OP

Aanpak Ring Zuid richt zich niet alleen op het autoverkeer. Ook voor fietsers zijn er belangrijke verbeteringen op komst. Voordat het zover is, moet er nog wel het een en ander gebeuren.

Groningen is een fietsstad. Veel inwoners van de stad hebben dan ook last van de afsluitingen voor fietsers rondom de zuidelijke ringweg. Het goede nieuws is dat alle werkzaamheden uiteindelijk ook voor fietsers verbeteringen opleveren. Sommige fietsroutes worden veiliger en er komen nieuwe fietsroutes bij. De overige fietsroutes rondom de zuidelijke ringweg blijven intact of worden vervangen door een gelijkwaardig alternatief. Hieronder enkele voorbeelden van verbeteringen voor de fietsers.

A ROTONDES STADSPARK/CORPUS DEN HOORN (VEILIGER)

De fietsroute Stadspark – Laan Corpus den Hoorn wordt veiliger. Aan de oostzijde van de rotonde Stadspark/Corpus den Hoorn komt een fietspad in twee richtingen. Hierdoor hoeft je minder vaak de weg te kruisen. De rotondes worden ook rustiger met auto's, waardoor je als fietser makkelijker kunt oversteken.

B ROUTE LEONARD SPRINGERLAAN – CONCONRSLAAN (SNELLER)

Het fietstunneltje onder de westelijke ringweg door bij de Leonard Springerlaan is verdwenen. Veel mensen voelden zich onveilig in deze tunnel. In plaats hiervan komt er een onderdoorgang onder de verhoogde westelijke ringweg door. Deze route is handiger, sneller en sociaal veiliger.

C ROUTE LAAN VAN DE VRIJHEID – LEONARD SPRINGERLAAN (VEILIGER)

Als je straks van de Laan van de Vrijheid naar de Leonard Springerlaan gaat, fiets je onder de ringweg door. De drukke op- en afritten van de ringweg hoeft je niet meer over te steken. Deze route wordt veiliger.

Impressie van de toekomstige Esperantotunnel voor fietsers en voetgangers, onder het spoor door. Afbeelding: Combinatie Herepoort.

D ROUTE LANGS DE BRAILLEWEG (NIEUW)

Aan de westkant van de Brailleweg komt een dubbelzijdig fietspad van de Parkweg tot aan de Van Lenneplein (in De Wijert). Een deel hiervan bestaat al, een deel is nieuw. Via deze fietsroute kun je onder het nieuwe Julianaplein doorfietsen. Je gaat ook veilig onder de A28 door, en de op- en afrit hiervan.

E VONDELLAAN (VEILIGER)

Aan beide zijden van de Vondellaan komt een vrijliggend fietspad. Op het meest noordelijke deel van de Vondellaan wordt het fietspad aan de westzijde geschikt voor tweerichtingsverkeer. Fiets je vanuit de Van Schendelstraat richting de binnenstad, dan kun je aan de westzijde blijven rijden. Je hoeft de Vondellaan niet twee keer over te steken.

F FIETS- EN WANDELROUTES ZUIDERPLANTSOEN (NIEUW)

In het Zuiderplantsoen komen nieuwe fietsroutes van noord naar zuid. Door deze routes hoeft je minder ver om te fietsen als

je bijvoorbeeld van de Herewegbuurt naar Helpman wilt. Hoe de routes precies gaan lopen, wordt nog verder uitgewerkt. Ook kun je straks in het Zuiderplantsoen ontspannen wandelen.

G FIETS- EN VOETGANGERSTUNNEL ESPERANTOSTRAAT (NIEUW)

Op de plek van de voormalige spoorwegovergang tussen de Herewegbuurt (Water-

loolaan) en de Oosterpoort (Esperantostraat) komt een nieuwe fiets- en voetgangerstunnel onder het spoor. Deze verbindt de Herewegbuurt, de Oosterpoortbuurt en parkdelen van het Zuiderplantsoen aan weerszijden van het spoor met elkaar. De tunnel is deels klaar, maar kan pas worden afgemaakt nadat de tijdelijke ringweg is opgeruimd.

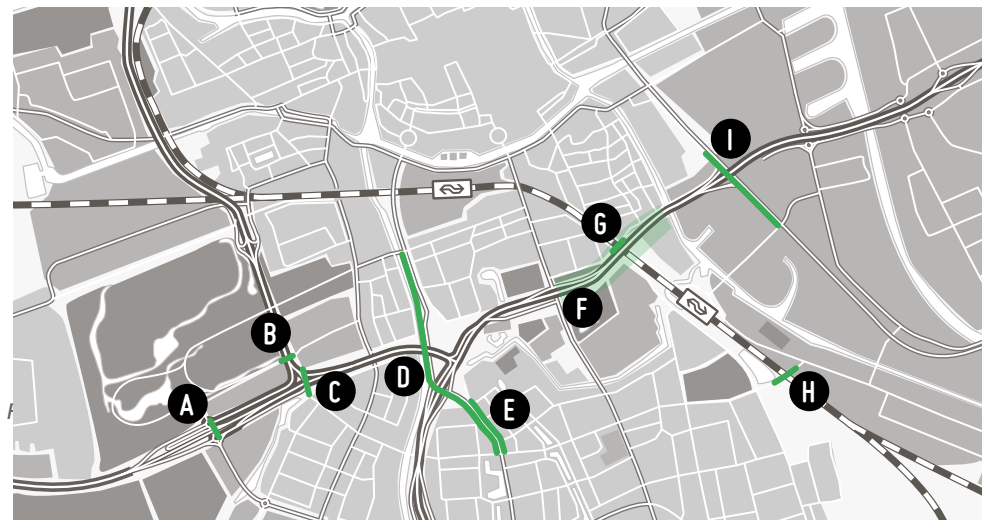
H HELPERZOOMTUNNEL (NIEUW, AL KLAAR)

Tussen Helpman (Helperzoom) en het Europapark (Duinkerkenstraat) is de Helperzoomtunnel aangelegd, met daarin ook een fietspad. Daarmee is in het zuiden van de stad een extra fietsverbinding ontstaan onder het spoor door.

I EUROPAWEG (NIEUW)

Fiets je op de Europaweg in zuidelijke richting, dan kun je straks onder de ringweg doorrijden richting het Europapark. Het nieuwe fietspad is voor verkeer in beide richtingen. Voor voetballiefhebbers bijvoorbeeld, is dit een korte route van en naar het stadion van FC Groningen.

Kijk voor een overzicht van de huidige fietsafsluitingen op www.groningenbereikbaar.nl/fietsafsluitingen.

CAMPUS GRONINGEN WIL IN 2030 AUTOLUW ZIJN

Campus Groningen is het snelst groeiende Science Park van Nederland. Om de twee campuslocaties in de stad Groningen bereikbaar en aantrekkelijk te houden, stimuleert Campus Groningen duurzaam reisgedrag, het reizen met verschillende vervoersvormen en het werken op andere, minder drukke dagen. "De ruimte op de campus die nog over is, willen we vullen met hoogwaardige (onderzoeks)faciliteiten voor studenten, start-ups en bedrijven, niet met parkeerplekken."

Campus Groningen bestaat uit twee locaties in de stad Groningen. Hier werken onderwijs en bedrijven samen aan actuele vraagstukken. Aan de noordzijde van de stad bevindt zich de Zernike Campus, met onder andere de Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit Groningen. Hier ligt het accent op onder andere energie, chemie en big data. Bij het UMCG bevindt zich de Healthy Ageing Campus, die zich richt op gezonder oud worden.

Op Campus Groningen zijn in totaal 245 kleinere en grotere bedrijven gevestigd. "Dagelijks gaan meer dan 70.000 mensen naar de campus toe", vertelt programmamanager Irene Amsing. "Gelukkig komen zij voornamelijk op de fiets en met de bus,

vooral de studenten. Maar toch komen er meer auto's naar de campus dan we zouden willen. Daar hebben we gewoon te weinig ruimte voor. Soms staan er auto's in de berm. Dat is niet gastvrij en geeft niet de uitstraling die we willen. De campus zal de komende jaren alleen maar verder groeien. Dit betekent dat we op een andere manier naar mobiliteit moeten kijken. Anders ontstaan er niet alleen steeds meer onveilige verkeerssituaties, maar slijt de campus ook steeds meer dicht."

PROEFTUIN

Behalve ruimtegebrek en veiligheid is er voor Campus Groningen nog een belangrijke reden om het autoverkeer terug te dringen. "Duurzaamheid is een speerpunt dat door al onze partners wordt omarmd. We willen het goede voorbeeld geven aan de nieuwe generatie. De campus zien we als een proeftuin, waar we kunnen laten zien hoe het ook kan. We willen hier een parkachtige omgeving maken, waarin je prettig kunt leven, werken en studeren. Dat vraagt om een verandering in het reisgedrag. Om hier meer inzicht in te krijgen, werken we sinds dit jaar als proef met sensoren die meten op welke manieren mensen naar de campus reizen. Zo kunnen we bijvoorbeeld zien op welke plekken, dagen en tijdstippen het druk is. Op basis

hiervan kunnen we acties opzetten om de mobiliteit meer te spreiden."

AUTOLUW

De komende jaren streeft Campus Groningen ernaar dat het aandeel autoverkeer steeds kleiner wordt en het aandeel fietsers en voetgangers juist groter. Amsing: "Dat neemt minder ruimte in, verbetert de ruimtelijke kwaliteit en verlaagt de uitstoot van CO₂. In 2030 moet Campus Groningen autoluw zijn. Dan willen we nog zo min

mogelijk auto's op de campus hebben. De parkeerplaatsen die nog nodig zijn, verplaatsen we meer naar de randen. Het is niet meer van deze tijd dat je midden op de campus kunt parkeren. Een van de grootste uitdagingen is om medewerkers die nu nog met de auto komen, tevreden te houden. Medewerkers krijgen er ook iets voor terug: een aantrekkelijker werkomgeving, en duurzamere, gezondere mobiliteitsalternatieven. Ik denk dat het helemaal goed gaat komen!"

Irene Amsing bij de Penningsdijk op de Zernike Campus. Foto: Jeroen van Kooten.

PROJECTENKAART: WERKZAAMHEDEN IN

1 2017 – 2024**Aanpak Ring Zuid**

De zuidelijke ringweg gaat de komende jaren ingrijpend op de schop om de bereikbaarheid van stad en regio en de doorstroming op de weg te verbeteren.

2 2016 – 2023**Aanpak Binnenstad**

De binnenstad van Groningen krijgt de komende jaren een forse impuls: meer ruimte voor voetgangers en fietsers, aantrekkelijker én goed bereikbaar.

3 2019 – 2023**Groningen Spoorzone**

Het Hoofdstation Groningen krijgt meer sporen en perrons. Ook worden er nieuwe tunnels aangelegd voor voetgangers, fietsers en bussen en komt er een nieuwe ondergrondse fietsenstalling onder de perrons.

4 2019 – 2023**Doorfietsroutes**

Een aantal doorfietsroutes, extra brede en comfortabele fietspaden tussen stad en regio, is gerealiseerd. De fietsroutes van en naar Winsum, Leek en Assen zijn nog in ontwikkeling.

5 2020 – 2022**Fietspad langs spoorlijn Groningen-Sauwerd**

Mede door de aanleg van dit fietspad ontstaan er rechtstreekse fietsverbindingen tussen de dorpen ten noorden van Groningen en tussen de noordwestelijke stadswijken.

6 mei 2022 – mrt 2023**Sloop oude Julianabrug**

Nu het tijdelijke Julianaplein in gebruik is, kan de oude Julianabrug over het Noord-Willemskanaal worden gesloopt. Vanwege de veiligheid is tijdens de werkzaamheden aan de Julianabrug de naastgelegen Muntingbrug afgesloten.

7 mei – aug 2022**Bouw definitieve situatie westzijde**

De komende maanden wordt aan de westzijde van de A28 gebouwd aan de definitieve situatie. Onder andere de op- en afrit worden vernieuwd. In de zomervakantie zijn de op- en afritten bij Groningen-Zuid dicht.

8 mei – nov 2022**Renoveren Piccardthoftunnel**

Een van de onderdelen van Aanpak Ring Zuid is het verbreden van de ringweg tussen het Vrijheidsplein en Hoogkerk. Onder dit deel van de ringweg loopt de Piccardthoftunnel door. Deze tunnel voor fietsers en voetgangers moet worden gerenoveerd en de weg moet worden verbreed. De tunnel moet tijdens de werkzaamheden dicht.

9 juni – okt 2022**Aanpassing aansluiting Laan Corpus den Hoorn op ringweg**

Laan Corpus den Hoorn krijgt een nieuwe aansluiting op de ringweg/A7. Er komen nieuwe op- en afritten. De rotondes blijven bestaan maar worden veel rustiger.

N EN ROND GRONINGEN

10 juli - aug 2022

Ombouw zuidelijke ringweg oostzijde
De zuidelijke ringweg wordt verbreed tussen de Europaweg en knooppunt Euvelgunne. Tijdens de zomervakantie worden beide rijbanen omgebouwd en is dit deel van Ring Zuid in beide richtingen afgesloten.

11 okt 2022 - apr 2024

Ombouw Vrijheidsplein
Het Vrijheidsplein verbindt de westelijke ringweg met de zuidelijke ringweg/A7. Dit plein wordt ongelijkvloers. Dat betekent dat de auto's naar verschillende richtingen elkaar niet meer kruisen. Om dit te realiseren zijn er in verschillende fases langdurige afsluitingen nodig bij het Vrijheidsplein en de westelijke ringweg.

12 2022 - 2023

Dudok aan het diep
Het voormalige tankstation aan de Diepenring gaat op de schop en verandert straks in een groene, publiek toegankelijke verblijfplaats voor jong en oud.

13 vanaf 2023

Aanpak Friesestraatweg (N355)
Langs de Friesestraatweg (N355) wordt een parallelweg en een onderdoorgang aangelegd ter hoogte van Slaperstil.

‘WE ZETTEN NIET VOOR ELKE BOOT DIRECT DE BRUG OPEN’

Zomer is bruggentijd. Deze maanden hebben voetgangers, wandelaars en automobilisten in de hele stad Groningen weer te maken met bruggen die opengaan om schepen en bootjes door te laten. Brugwachter Stefan Duursma legt uit hoe hij en zijn collega's ervoor zorgen dat het 'landverkeer' zo weinig mogelijk hinder ondervindt van het 'waterverkeer': de beroepsvaart en de plezierboten.

De brugwachters in de stad hebben op hun rooster binnendiensten en buitendiensten. 'Binnen' is in het havenkantoor aan de Oosterkade, een gebouw dat in de vorm doet denken aan een schip. Vanuit een smalle kamer op de bovenste verdieping kunnen de brugwachters 16 van de 72 bruggen in de stad bedienen, onder andere op het Noord-Willemskanaal en het Reitdiep. Grote tv-schermen brengen de bruggen vanuit verschillende cameraposities in beeld.

Met een druk op de knop zet brugwachter Stefan Duursma het openen van de brug in werking. Hij is een van de bijna twintig brugwachters in de stad. Eerst gaan de waarschuwingslichten aan. "Als deze rode lichten knipperen, moet je als weggebruiker stoppen, net als bij een verkeerslicht", legt Stefan Duursma uit. "Na tien tot twintig seconden gaan de slagbomen automatisch naar beneden. Eerst de bomen aan de rechterkant van de weg, zodat er geen nieuw verkeer de brug op kan rijden, daarna ook de bomen aan de linkerzijde, als al het verkeer weg is." Intussen hebben de boten op het water een rood-groen licht gekregen. Dat betekent dat de brug open gaat. De schippers kunnen alvast naar de brug varen. Zijn de slagbomen helemaal dicht, dan drukt Stefan op de knop om de brug te openen. Zodra de brug helemaal open staat, krijgt het waterverkeer groen licht. Als alles door de brug is gevaren, gaat de brug weer dicht en daarna de slagbomen weer open.

BUITEN

Ruim dertig bruggen in de stad worden 'buiten' bediend, vanuit een brugwachters-

Boten varen vanaf de Zuiderhaven onder de Museumbrug door de A op. Foto: Siese Veenstra.

huisje bijvoorbeeld. Hiertoe behoren alle bruggen over de Diepenring. Stefan en zijn collega's fietsen hiervoor steeds met twee personen van brug naar brug. De eerste brugwachter opent de eerste, de tweede fietst door naar brug nummer twee. Is brug één dicht, dan gaat deze brugwachter door naar brug nummer drie, enzovoorts. Zo kunnen de schepen vlot doorvaren. "Als een schip eenmaal is stilgevallen, komt het moeizaam weer op gang. Als wij ons werk goed doen, hoeft de brug minder lang open. Ook scheelt het de schepen brandstof als ze in één tempo kunnen doorvaren. Toch belangrijk in deze tijd." Aan het eind van de route keren de brugwachters om en nemen ze de schepen die hier liggen te wachten, mee in tegengestelde richting. "Boten die zich te laat melden bij een brug, moeten wachten tot we daar weer zijn. We zetten

niet voor elke boot direct de brug open."

Door de week worden de meeste bruggen bediend van half tien tot half vier, in het weekend van negen tot twaalf en van één tot vier uur, en 's avonds ook nog anderhalf uur. Dan is het continu fietsen, de brug bedienen en weer verder fietsen. "Als we buiten werken, leggen we op een dag zo dertig tot veertig kilometer af."

BETER ZICHT

Een belangrijk verschil tussen de automatische bediening en de handbediening is dat een brugwachter 'buiten' beter zicht heeft op het landverkeer. Ook heeft hij de mogelijkheid om de dalende slagbomen stil te zetten. "Bij de Van Ketwich Verschuurbrug bijvoorbeeld kwam het regelmatig voor dat de automatisch dalende slagboom op een auto terechtkwam. Automobilisten zien

daar aan de andere kant van de brug het verkeerslicht op groen staan en rijden dan soms de waarschuwingslichten voorbij. Dit gebeurde zo vaak, soms wel meerdere keren per dag, dat deze brug nu weer handmatig wordt bediend."

RELAXED

Stefan vindt brugwachter een schitterend beroep. "Al ben ik liever buiten dan binnen. In de stad voel ik me vrijer dan achter de schermen op de commandopost. Daar is ook meer stress, je moet op heel veel tegelijk letten. Je zit daar nooit de hele dag, dat houd je niet vol. Buiten zijn de mensen vaak superrelaxed, volgens mij meer dan twintig jaar geleden. En mijn werkplek is daar elke vijf minuten anders."

ONDERGRONDSE VOETGANGERSPASSAGE OP HOOFDSTATION STAP DICHTERBIJ

De aanleg van de ondergrondse voetgangerspassage, de fietstunnel en de fietsenstalling op station Groningen is in volle gang. Eind mei zijn het monumentale seinhuis en de sporen 7 en 8 verplaatst, waardoor er ruimte is ontstaan om op het station aan de bouwkuip te beginnen.

Het verplaatsen van de sporen en het seinhuis was een behoorlijke operatie. Tussen 24 en 30 mei is er dag en nacht gewerkt om de klus te klaren. En met succes: de sporen 7 en 8 liggen nu iets verder van het station af. Ze liggen nu op het zuidelijke deel van de enorme bouwkuip waarin wordt gewerkt en zijn aangesloten op de bestaande sporen. Reizigers stappen nu dus in en uit op een nieuw perron. De oude sporen en de bovenleiding zijn verwijderd.

SEINHUIS

Niet alleen de sporen zijn verplaatst, ook het monumentale seinhuis heeft een nieuwe plek. Tijdens een 'spectaculaire operatie' is eerst het seinhuis zelf verhuisd, en later de passerelle (loopbrug), die aan het gebouw vast zat. Het was een bijzondere klus, blikt

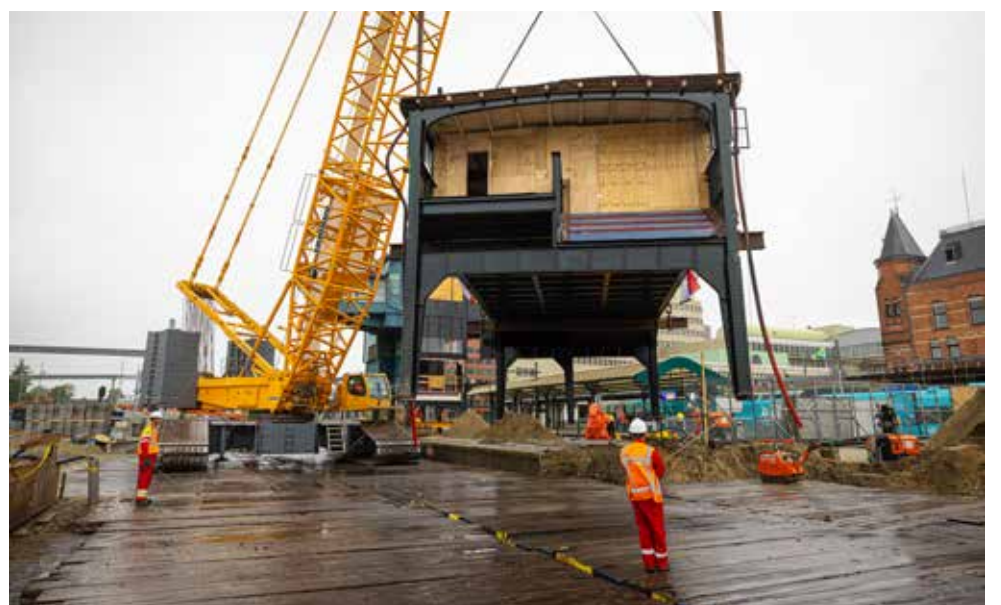
Paula Bongertman, omgevingsmanager van Strukton, terug. "Een enorme kraan tilde de objecten op, ging er mee rijden en zette ze op de juiste plek, ter hoogte van perron 3. Mooi om te zien."

REIZIGERS

Op de plek die door de verhuizing is vrijgekomen, wordt nu gebouwd aan de noordelijke bouwkuip. Voor de reizigers verandert er weinig: de bouwplaats op het voormalige middenperron was er al. De werkzaamheden gebeuren voornamelijk buiten het zicht doordat er grote schuttingen rondom de bouwplaats staan. "Hooguit zorgen de werkzaamheden voor wat meer geluidsoverlast", stelt Bongertman.

HULPBRUG

Om overlast voor reizigers zo veel mogelijk te beperken, is eind mei eveneens de laatste hand gelegd aan een bijna 130 meter lange hulpbrug voor bouwmaterialen. Deze brug loopt tussen het bouwterrein aan de zuidzijde van het station en het bouwterrein op het station. Bongertman: "Dankzij de brug kan de bouwplaats op het station worden

Het verplaatsen van de 'passerelle' op het Hoofdstation van Groningen. Foto: ProRail/Stefan Verkerk.

bevoorradat zonder dat de reizigers daar last van hebben. Een torenkraan hijst materieel en materiaal van en naar de hulpbrug."

TUNNEL

Later in het project worden de wanden gesloopt die de noordelijke en zuidelijke

bouwkuipen van elkaar scheiden. Hierdoor ontstaat een lange tunnel die onder de sporen doorgaat. Dit wordt uitgebouwd tot de ondergrondse voetgangerspassage en de fietstunnel, met daaronder de ondergrondse fietsenstalling.

‘EEN OMLEIDING MOET ZO KORT MOGELIJK ZIJN’

Met een project als Aanpak Ring Zuid zijn er de laatste tijd enorm veel omleidingen in de stad Groningen. Hoe komt zo'n omleiding tot stand? Waar moet deze aan voldoen? Wegbeheerders Niels Manuputty en Jan-Jakob Niewold van de gemeente Groningen weten hier alles van. Zij toetsen de omleidingsplannen en houden speciaal rekening met de bereikbaarheid en de doorstroming van fietsers, bussen en hulpdiensten, zoals ambulances en brandweerwagens.

Een omleiding is nodig als een weg moet worden afgesloten voor verkeer vanwege werkzaamheden. In het geval van Aanpak Ring Zuid bijvoorbeeld stelt een team verkeerskundigen van Aanpak Ring Zuid, aannemer Combinatie Herepoort en Groningen Bereikbaar een plan op. Daarin staat welke wegen dicht moeten en welke verkeersmaatregelen ze willen inzetten.

MAATREGELEN

Er is een onderscheid tussen statische maatregelen, zoals verkeersborden, en dynamische maatregelen. "Daarbij moet je bijvoorbeeld denken aan het anders afstellen van verkeerslichten", legt Niels uit. "Het omleidingsplan wordt eerst naar ons gestuurd, want wij als wegbeheerders moeten hier een akkoord op geven. Wij toetsen of het plan voldoet aan de landelijke richtlijnen en aan de afspraken die we samen hebben gemaakt. Bij grootschalige afsluitingen zoals van Aanpak Ring Zuid verwachten we dat de aannemer iets meer doet dan alleen wat verplicht is. Bijvoorbeeld op afstand borden met adviesroutes plaatsen, zodat de weggebruikers al geïnformeerd zijn voordat ze bij de omleiding terechtkomen. Als wij akkoord geven, kan de aannemer de maatregelen nemen die in het plan staan, zoals het plaatsen van de borden."

"Uitgangspunt bij een omleiding is dat deze zo kort mogelijk moet zijn", vult Jan-Jakob aan. "Ook moet de omleiding over wegen

Jan-Jakob Niewold (links) en Niels Manuputty (rechts) op de Paterswoldseweg, bij een van de borden die de afsluiting van de Muntingbrug aankondigen. Foto: Jeroen van Kooten.

gaan die geschikt zijn om tijdelijk extra verkeer te verwerken. Bij het afsluiten van een belangrijke weg stuur je het om te leiden verkeer in principe niet door een woonstraat, maar wel over wegen als de Paterswoldseweg, de Hereweg of de Eikenlaan."

FIETSEERS

Niels en Jan-Jakob letten bij een verkeersplan altijd speciaal op de gevolgen voor fietsers. "Fietsers laten zich niet zo makkelijk omleiden", weet Niels maar al te goed. "Ze lezen vaak helemaal geen borden. Waar het veilig kan, leiden we fietsers niet om. Als alleen het fietspad dicht is, leiden we ze vaak over de rijbaan. Dat doen ze toch wel en anders gaan ze wel over het trottoir. Voor de veiligheid attenderen we de andere weggebruikers: 'pas op, fietsers op de rijbaan'. En als er genoeg ruimte is, maken we een afscheiding om het fietsverkeer af te schermen van de auto's."

Bij fietsafsluitingen geven Groningen Bereikbaar en de Fietsersbond advies over de omleidingsmaatregelen. "De Fietsersbond vindt het bijvoorbeeld belangrijk om fietsers zo vroeg mogelijk te attenderen op een afsluiting, zodat ze hun route kunnen aanpassen. Nu is bijvoorbeeld de Muntingbrug in de stad voor langere tijd afgesloten. Daarvoor hebben we wel een stuk of dertig bordjes in de stad gezet, ook bijvoorbeeld langs de Laan Corpus den Hoorn en de Paterswoldseweg. Probleem hierbij is wel dat niet iedereen weet welke brug dat precies is. Wat zet je op het bord, dat is altijd een zoektocht. Een tijdje geleden hebben we op advies van de Fietsersbond een nieuw soort bord uitgetest, met daarop een situatieschets van de afsluiting. Dat haalde nog het nieuws, want veel mensen vonden die borden erg ingewikkeld. Pluspunt was wel dat het de aandacht trok. Maar we staan open voor nieuwe ideeën."

BUSSEN

Als een weg dicht moet waar ook bussen rijden, stemmen Niels en Jan-Jakob de afsluiting af met het OV-bureau Groningen Drenthe en met Qbuzz. Jan-Jakob: "Zij bepalen dan zelf of het nodig is om bijvoorbeeld haltes tijdelijk te laten vervallen. Over sommige wegen in de stad rijden zo veel bussen dat het heel lastig is om de bussen om te leiden. Dan kijken we of het mogelijk is de weg alleen voor bussen open te houden. Of we stellen als eis dat de weg alleen 's avonds en 's nachts dicht mag, zodat het busvervoer overdag door kan gaan."

HULPDIENTEN

Ook ambulances, brandweerwagens en politieauto's krijgen natuurlijk extra aandacht van Niels en Jan-Jakob. "Bij een afsluiting informeren wij altijd de hulpdiensten", zegt Niels. "We geven ook aan wat de alternatieve route is. Daarbij telt snelheid meer dan voor andere weggebruikers. Als een belangrijke weg opnieuw moet worden geasfalteerd, kan het zijn dat de hulpdiensten toestemming krijgen om in geval van nood door het werkvak heen te rijden."

VERKEERSREGELAARS

Soms wordt er bij een wegafsluiting voor gekozen om verkeersregelaars in te zetten, maar daar zijn Niels en Jan-Jakob terughoudend mee. "Een verkeersregelaar heeft als voordeel dat hij of zij een duidelijke aanwijzing kan geven en met de verkeersdeelnemers kan communiceren. Ook kan een regelaar inspelen op de situatie door bijvoorbeeld een lange stroom verkeer even door te laten rijden. Of een bus voorrang te geven. We zien verkeersregelaars puur als ondersteunend. Ook zonder verkeersregelaars moet het goed kunnen gaan. Daar ligt ook een taak voor de verkeersdeelnemers zelf. Goed opletten, veilig rijden en doen wat er op de borden staat."

OV-AMBASSADEUR LEX VAN ROOTSELAAR MAAKT MENSEN WEGWIJS IN HET OV

Weet u hoe u een bus- of treinkaartje kunt kopen? Nee? Dan bent u niet de enige. Lex van Rootselaar uit Delfzijl helpt als vrijwillige OV-ambassadeur inwoners van de gemeenten Het Hogeland, Eemsdelta en omstreken om zelfstandig het openbaar vervoer te gebruiken. Ook geeft hij presentaties bij seniorencomplexen en verzorgingshuizen over het reizen met het OV.

De mensen die Lex helpt, hebben met elkaar gemeen dat ze nooit of al weer heel lang geleden met het OV hebben gereisd. "Ze weten niet hoe alles werkt en durven het soms ook niet zo goed. En vaak is er ineens wél een noodzaak om met de bus of de trein te gaan. Bijvoorbeeld een vrouw die geen rijbewijs heeft en van wie de man in het ziekenhuis belandt. Vooral ouderen kunnen heel bevreesd zijn: 'hoe moet dat dan?'"

Lex is zelf zeer vertrouwd met het OV. "Ik heb in mijn leven nooit zelf een auto gehad. Wel een rijbewijs, als student. Maar ook op vakantie ga ik vaak met de trein en de bus. Voor mij staat het OV vooral voor gemak. Ik kan er gewoon instappen en een boek lezen

en ik kom vanzelf op de goede plek uit. Maar ook het milieu is voor mij een belangrijk argument."

PROEFREIS

Lex' klanten komen meestal bij hem terecht via gemeentelijke Wmo-adviseurs die contact opnemen met de stichting Werk Op Maat. Dat is een vrijwilligersorganisatie in de gemeente Hogeland. "Ik neem ze dan mee op een proefreis, vaak een combinatie van trein en bus. Ik neem dan alle tijd om alles uit te leggen. Zo kunnen de klanten laagdrempelig het reizen per OV ervaren. Het is de bedoeling dat deze mensen uiteindelijk leren zelfstandig te reizen. Ik kan immers niet elke week meegaan."

De klanten zijn blij met de hulp van Lex. "De meeste klanten vinden het leuk en leerzaam om met mij op pad te gaan. Het is in de praktijk veel duidelijker dan als je het alleen aan iemand uitlegt. Veel klanten merken ook dat er veel hulpvaardige buschauffeurs zijn. Die vragen dan waar ze moeten uitstappen en stoppen dan uit zichzelf bij de goede halte."

OV-ambassadeur Lex van Rootselaar. Foto: Jeroen van Kooten.

KORT NIEUWS

Wie over de zuidelijke ringweg van Groningen rijdt, kan het net niet zien. Achter de groene schermen aan de zuidzijde vordert de bouw van de verdiept liggende ringweg. Deze loopt vanaf de Hereweg tot aan het Oude Winschoterdiep, over een lengte van iets meer dan een kilometer. Hiervoor is een enorme bouwkuip gegraven waarin stukje voor stukje de tunnelbak wordt gebouwd. Op de foto is goed te zien hoe groot de tunnelbak is. Foto: Raymond Bos.

WERKZAAMHEDEN N361 GAAN DEZE ZOMER VERDER

De afgelopen twee zomers werden er al grote werkzaamheden uitgevoerd aan de N361 tussen Groningen en Winsum. Deze zomer wordt er gewerkt aan een deel van de weg in Winsum. De N361 wordt hier opnieuw ingericht om de verkeersveiligheid en de leefbaarheid te verbeteren. Van 15 juli (19.00 uur) tot en met 29 juli (19.00 uur) is de weg in beide richtingen dicht tussen de rotondes van Het Aanleg en Ranum. Daarna, van 29 juli (19.00 uur) tot en met 28 augustus (22.00 uur) is de weg dicht in beide richtingen tussen Meeden en de rotonde bij Het Aanleg. De rotonde is wel open voor verkeer. Tijdens de afsluiting van de weg zijn er tijdelijke oversteekplekken bij de Borgweg en de Schouwerzijlsterweg.

DEZE ZOMER VOORDELIG MET DE BUS IN GRONINGEN EN DRENTH

Reizen met de bus in Groningen en Drenthe is deze zomer erg aantrekkelijk. Met de actie Zomerbroezz'n van Qbuzz kunnen twee personen in juli en augustus samen één dag onbeperkt reizen voor 12 euro. Maximaal zes kinderen tot 12 jaar mogen gratis mee. Je koopt je Zomerbroezz'n-kaart in de webshop van Qbuzz of bij de chauffeur (alleen met pin betalen). Je kunt reizen met alle bussen van Groningen en Drenthe en de Qliners 304 en 314 Groningen-Drachten. Ook reis je tot en met 31 augustus voordelig vanaf de P+R-terreinen in Groningen en Leek naar de Groninger binnenstad en weer terug. Het P+R-kaartje kost in de webshop van Qbuzz nu niet 6 euro maar 3 euro. Hierop kunnen maximaal vijf personen reizen.

WERKZAAMHEDEN AAN ROTONDE JOHAN VAN ZWEDENLAAN

Aan de rotonde van de Johan van Zwedenlaan en het Hoendiep in Hoogkerk, wordt van 11 tot 24 juli gewerkt. In deze twee weken is de rotonde afgesloten voor auto- en vrachtverkeer. Fietzers en voetgangers kunnen wel langs de werkzaamheden. De rotonde is aan onderhoud toe. Het middenvak wordt voorzien van nieuw beton. Wanneer de rotonde dicht is, wordt het drukker op de N355 tussen Zuidhorn en Groningen. Dit kan ook gevolgen hebben voor verkeer op de noordelijke ringweg van Groningen. Daarom krijgen automobilisten die normaal gebruikmaken van deze weg, het advies zo veel mogelijk met de fiets of het OV te reizen deze periode. Na 24 juli moet het beton nog enige tijd uitharden. Welk verkeer dan gebruik kan maken van de rotonde, wordt nog bekeken.

RUIM 1.000 GRONINGERS DEDEN MEE MET FIETSRITJE

Tijdens Operatie Julianaplein van 11 februari tot en met 9 mei deden ruim duizend Groningers mee aan de Groningse Fietsritje Challenge. Fietsritje daagde Groningers uit om vaker de fiets te pakken, met als doel de verkeersdrukke tijdens de afsluiting van het Julianaplein te beperken. Door meer te bewegen, werkten de deelnemers ook aan hun hersengezondheid. Samen registreerden ze via de Ommetje-app van de Hersenstichting meer dan 35.000 fietsritten. Deelnemers met de meeste fietskilometers of alle behaalde fietsdoelstellingen maakten kans op een prijs. Tijdens de Wereldfietsdag op 3 juni werden de prijzen uitgereikt aan de winnaars. Door Fietsritje op te nemen in Ommetje benadrukte de Hersenstichting nogmaals het belang van bewegen. De provincie, Groningen Bereikbaar en de Hersenstichting onderzoeken of Fietsritje Challenge Groningen een vervolg krijgt.

LOGISTIEKE HUB VOOR EEN SCHONERE STAD

Een leefbare stad met minder verkeer, minder uitstoot en minder grote vrachtwagens in de binnenstad. Dat is de toekomstvisie van de gemeente Groningen. Daarom wordt er nu gewerkt aan een Groningse hub. Dat is een locatie aan de rand van de stad waar bedrijven straks hun goederen laten bezorgen. De goederen kunnen dan gebundeld op slimme tijden met schoon vervoer naar hun bestemming in de stad worden gebracht. Waar de hub komt, is nog niet bekend. De initiatiefnemers zijn de gemeente Groningen, DUO, provincie Groningen, het UWV, de Belastingdienst en Royal HaskoningDHV. Zij zijn nu op zoek naar geïnteresseerde bedrijven, locaties en leveranciers. De verwachting is dat de hub in het najaar of in de winter in gebruik kan worden genomen.

LAATSTE DELEN OUDE FRIESCHBRÜCKE WEGGEHAALD

De laatste delen van de Frieschebrücke, de oude spoorbrug bij Weener, zijn dit voorjaar uit het water van de Ems gehaald. In 2015 werd de brug aangevaren en sindsdien moeten treinreizigers tussen Groningen en Leer het stuk tussen Weener en Leer met de bus afleggen. Het herstel van de treinverbinding is in zicht. De Deutsche Bahn hoopt de aanbesteding van de opdracht rond de zomer te gunnen. De start van de bouw van de nieuwe brug staat deze zomer gepland. De nieuwe brug is naar verwachting in 2024 klaar en wordt de grootste spoordraaibrug van Europa. De brug maakt deel uit van de Wunderline, de nieuwe, snellere spoorverbinding tussen Groningen en Bremen. Deze lijn verkort de reistijd tussen de twee steden met ongeveer drie kwartier.

N33 DIT JAAR TWEE WEEKENDEN DICHT

De N33 tussen Siddeburen en Assen wordt dit jaar twee weekenden in beide richtingen afgesloten vanwege onderhoud. Omdat de N33 geen vluchtstrook heeft, moeten voor de veiligheid van de weggebruikers en de wegwerkers alle rijstroken dicht. De weg werd tot 2021 zes keer per jaar in delen afgesloten. Nu bundelt Rijkswaterstaat de werkzaamheden in twee weekenden, maar sluit dan wel de gehele weg tussen Assen en Siddeburen af. Dit jaar is de weg dicht van vrijdag 1 juli (19.00 uur) tot maandag 4 juli (06.00 uur) en van vrijdag 9 september (19.00 uur) tot maandag 12 september (06.00 uur). In deze weekenden gaat Rijkswaterstaat de bermen maaien, de goten en kolken reinigen, de geleiderail vervangen, de verkeersborden schoonmaken en eventueel asfalt repareren.

ÉÉN WEEK GRATIS EEN VOUWFIETS UITPROBEREN

Niemand staat voor zijn plezier in de file. Gelukkig zijn er veel manieren om dit te omzeilen. De fiets is een goed alternatief voor de auto, maar soms zijn afstanden te groot om ze volledig fietsend af te leggen. Dan kan een vouwfiets de uitkomst zijn. Een vouwfiets neem je gemakkelijk mee in het openbaar vervoer of in de auto. Vanaf het treinstation, de bushalte of een P+R-terrein fiets je het laatste stukje naar je bestemming. Zo geniet je van de gemakken van een fiets én kun je een grote afstand overbruggen. Heb je wel eens overwogen een vouwfiets aan te schaffen? Via Groningen Bereikbaar kun je nu een week lang gratis een vouwfiets testen. Kijk op groningenbereikbaar.nl/vouwfiets voor meer informatie.

DEELFIETS GEMAKKELIJK EN GEZOND ALTERNATIEF EN IDEAAL VOOR 'LAATSTE KILOMETER' VAN JE REIS

Deelfietsen, fietsen die je gratis of tegen betaling tijdelijk kunt gebruiken, worden steeds populairder. Geen wonder ook, want met een deelfiets kun je gemakkelijk, gezond en goedkoop de 'laatste kilometer' van je reis afleggen. In Groningen zijn er verschillende mogelijkheden om tijdelijk zo'n fiets te huren.

Het principe van een deelfiets is simpel: je huurt de fiets op het moment dat jij hem nodig hebt om je snel, gemakkelijk en gezond te verplaatsen van A naar B. Veel mensen gebruiken de deelfiets voor ritjes van en naar een trein- of busstation. Of van een P+R-terrein naar de stad, de werkplek of de collegezaal.

"Juist voor dat laatste stukje van je reis kan een deelfiets uitkomst bieden", zegt Michael Myles, projectleider mobiliteit bij Groningen Bereikbaar. "Als je met het openbaar vervoer reist, kom je niet altijd exact tot waar je moet zijn. Een deelfiets brengt je tot aan de deur, ideaal."

OV-FIETS

Maar ook als je met de auto reist en parkeert op een P+R-terrein, kan het huren van een fiets een makkelijke manier zijn om op de plek van bestemming te komen, legt Myles uit. Bij de P+R-terreinen Haren, Kardinge en Hoogkerk hebben reizigers namelijk de mogelijkheid een OV-fiets te huren. Daarmee fiets je in 20 tot 25 minuten naar de binnenstad van Groningen. Het huren kost 4,16 euro per fiets, per 24 uur. Ook op het Hoofdstation en de stations Europapark en Noord zijn OV-fietsen te huur.

ELEKTRISCHE VOUWFIETS

Op het Hoofdstation in Groningen kun je er ook voor kiezen een elektrische vouwfiets van Arriva te pakken. Een voordeel van deze fietsen is dat je ze makkelijk meeneemt in het openbaar vervoer. Voor het gebruik van zo'n zogenoemde bike&go-fiets betaal je 7,50 euro per dag.

HONDERDEN ELEKTRISCHE DEELFIETSEN

Vanwege Operatie Julianaplein stonden er sinds februari van dit jaar, verspreid door de stad, honderd blauwe Bird-fietsen. Nu het

Met de elektrische deelfiets ben je snel in het centrum van Groningen. Foto: Jan Buwalda.

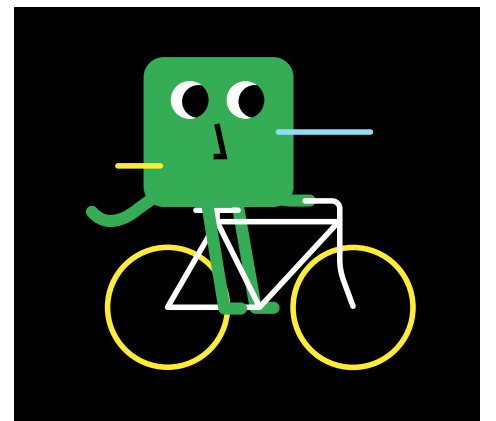
megaproject is afgerond, maken de fietsen deze zomer gefaseerd plaats voor 600 elektrische deelfietsen van twee andere aanbieders. De fietsen mogen niet overal op straat worden neergezet. Na gebruik moet je de fiets achterlaten in een fietsenrek of een fietsenstalling. Om een deelfiets te kunnen gebruiken, heb je net als bij deelscooters een app nodig.

CAMPUS CYCLE

Voor studenten, werknemers en bezoekers van Campus Groningen zijn er dan ook nog de 'Campus Cycles'. Deze opvallende groene stadsfietsen met witte kratjes – zestien in totaal – zijn de eerste tien uur gratis te gebruiken. Ze zijn te vinden bij P+R Reitdiep, bij Start-up City op de Zernike Campus en bij het UMCG op de Healthy Ageing Campus.

KEUZEMOGELIJKHEDEN

Groningen Bereikbaar is blij met de verschillende keuzemogelijkheden die er zijn. "Wij willen mensen zo veel mogelijk stimuleren de auto te verruilen voor de fiets of het openbaar vervoer om zo de druk op de weg te verminderen", zegt Myles. Maar er zijn meer voordelen, somt hij op. "Het

gebruik van een deelfiets is goed voor het milieu, duurzaam, gezond én relatief goedkoop, mede omdat je geen brandstof en parkeerkosten betaalt. En vergeet niet: met een deelfiets ben je niet gebonden aan tijd en kun je de route kiezen die je zelf wilt, óók op plekken waar je met de auto niet kunt komen."

DANIËLLE VEGT, WINSCHOTEN:

'JE PAKT EEN FIETS EN JE KUNT GAAN!'

"Om op mijn werk te komen, reis ik het eerste gedeelte met de trein en daarna huur ik op het station een OV-fiets. Ik woon in Winschoten en ik werk bij een advocatenkantoor. Als het heel mooi weer is, loop ik het laatste stuk ook wel eens. Dat scheelt me per keer toch 4,15 euro, want ik moet de huur van de fiets uit eigen zak betalen. Of ik wel eens met de bus ga? Alleen als het heel hard regent, want het is nog best een gedoe. Ik moet dan eerst naar station Europapark. Met de OV-fiets is het toch het makkelijkste en het snelste: je pakt een fiets en je kunt gaan. Ik vind het ook een voordeel dat het afhaalpunt op het station bijna 24 uur per dag geopend is."

CHARNEZ JACOBS, AMSTERDAM:

'JE BENT LEKKER BUITEN, IN DE FRISSE LUCHT!'

"Ik kom net aan op het station. Ik ben met de trein van Amsterdam naar Groningen gereisd omdat ik hier een zakelijke afspraak heb met oprichters van een start-up. De afspraak is op de Zernike Campus. Ja, ik had er inderdaad ook met de bus heen kunnen gaan, maar ik spring net zo lief op de fiets. Het is overigens de eerste keer dat ik een OV-fiets pak, dus ik hoop dat het allemaal lukt! Waarom een OV-fiets? Fietsen is wel zo gezond, je bent lekker buiten in de frisse lucht en het is ook nog eens goed voor het milieu. Bovendien, ik hoef maar 17 minuten te fietsen en dan ben ik er al. Of het huren gelukt is? Probleemloos!"

ANIELA MEKKES, NIEUW-BALINGE:

'IK KOM HIER ZO VAAK DAT ZE ME AL KENNEN'

"Ik ben onderweg naar mijn werk. Ik kom van Nieuw-Balinge, in Drenthe, en werk bij de Rechtbank op de Ossenmarkt in de stad. Het eerste gedeelte reis ik altijd met de trein en daarna pak ik op het station een OV-fiets. En dat vier dagen in de week, dus ze kennen me hier inmiddels ook al. Ik heb een Mobiliteitskaart van mijn werk en daarmee kan ik ook een OV-fiets huren. Ik hoef dus zelf niet te betalen. Ik vind zo'n deelfiets echt ideaal: het is snel en je komt tot aan de deur. Laatst bij een evenement in het Stadspark wilde ik ook een OV-fiets huren, maar ik was blijkbaar niet de enige met dat idee: ze waren allemaal al weg!"

EVENEMENTENKALENDER GRONINGEN

Groningen werkt op diverse plekken aan weg en spoor. Dat leidt hier en daar tot oponthoud voor het verkeer. Ondanks deze hinder is de stad ook deze zomer een bezoek meer dan waard.

Noorderzon brengt naast cultuur ook veel gezelligheid (18-28 augustus). Foto: Stella Dekker.

16 EN 17 JULI 2022

KARDINGERUN — RECREATIEGEBIED KARDINGE

De KardingRun is de grootste obstacle/mud run van Noord-Nederland. Het uitdagende parcours bestaat voor de achtste editie uit rondes van 6, 9 en 12 kilometer.

www.kardingrun.nl

TOT EN MET 30 OKTOBER 2022

EXPOSITIE 'STAD HOUDT STAND — 350 JAAR GRONINGENS ONTZET' — GRONINGER MUSEUM

'Stad houdt Stand – 350 jaar Groningens Ontzet' is een tentoonstelling met verhalen over de rampspoed en de strijd van het rampjaar 1672, maar ook over de viering van het Groningens Ontzet in de jaren daarna. Er zijn kanonnen te zien en een grote maquette van de belegering van de stad. De tentoonstelling eindigt met een filmcollage over de jaarlijkse viering op 28 augustus. www.groningermuseum.nl

13 EN 14 AUGUSTUS 2022

FESTIVAL PARADIGM — SUIKERUNIETERREIN

Dansen op stevige beats, omringd door het industriële decor van een voormalige suikerfabriek in augustus. Paradigm staat te boek als een van de meest veelzijdige en vernieuwende elektronische muziekfestivals van Nederland. www.paradigmfestival.com

18 — 28 AUGUSTUS 2022

NOORDERZON — NOORDERPLANTSOEN EN DIVERSE LOCATIES 'DOWN TOWN'

Eind augustus is het Noorderplantsoen in Groningen elf dagen lang het toneel van het populaire Noorderzon Performing Arts Festival. Een uniek festival met veel muziek, dans en theater. Ook zonder een voorstelling te bezoeken, is het er goed vertoeven. Noorderzon trekt elk jaar vele duizenden bezoekers uit het hele land. www.noorderzon.nl

28 AUGUSTUS 2022

BOMMEN BEREND — STAD GRONINGEN

Op 28 augustus vieren de Groningers het Ontzet van Groningen, in de volksmond ook wel 'Bommen Berend' genoemd. Traditioneel is er die dag kermis, muziek, het peerdenspul en als afsluiter een 'groots en briljant' vuurwerk. www.volksvermakengroningen.nl

Voor een uitgebreid overzicht van evenementen kijkt u op de website visitgroningen.nl/nl/doen/uitgaan. Alle genoemde data en locaties zijn onder voorbehoud.

ER GAAT NIETS BOVEN

GRONINGEN

WIN EEN VVV-BON!

Vul uw oplossing uiterlijk 1 september 2022 in op de website www.groningenbereikbaar.nl/puzzel of stuur per post naar Groningen Bereikbaar, Postbus 610, 9700 AP Groningen o.v.v. puzzel. Vermeld in ieder geval uw naam, adres en telefoonnummer. Onder de winnaars verloten we vijf prijzen. De hoofdprijs is een OV-chipkaart met 100 euro reistegoed. Verder zijn er twee OV-chipkaarten met een reistegoed van 50 euro te winnen en twee met een tegoed van 10 euro. Maximaal één prijs per persoon. U mag slechts één oplossing inzenden. Prijswinnaars noemen we in de volgende editie met naam en woonplaats.

WOORDZOEKER

Zoek de woorden in het diagram en streep ze weg. De woorden staan in alle richtingen. Sommige letters worden vaker gebruikt. Na oplossing vormen de overgebleven letters een zin.

C S P O O R S T R E M M I N G
H P N O O R D R G G E N R T C
B E Z O R G E N E K E E S V O
G R O E N D I W O R O E A O R
T R E I N L R I A V W V M E R
W O F I L E G H R O U T E E S
E N H A V E B E R G E R N B P
B F T O R S V T Z T R Z U I D
C S I H A L T E L O E H R K K
A G P E C H G A R R N D O E N
M I N O T U F G D E A D N B O
Z O M E R S T R E M M I N G O
R R E B A E P W I S S E L R S
E W I I K B N A C T I E A S T
A F S T A N D A D R B U D D Y

©Persbelangen

ACTIE
AFSTAND
ASFALT
BERGER
BEZORGEN
BRUG
BUDDY
DRIP
EBIKE
FIETSPAD

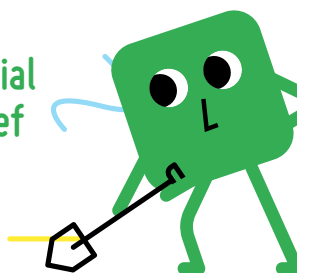
FILE
GEZOND
GROEN
HALTE
HAREN
HINDER
HUBS
NOORD
OOST
OVERWEG

PECH
PERRON
RAILS
REGIO
RIT
ROUTE
RWS
SAMEN
SPOORSTREMMING
SPOREN

STAD
STALLING
TREIN
VERVOER
WEBCAM
WEST
WISSEL
ZOMERSTREMMING
ZUID

De oplossing van de puzzel uit de vorige krant was: Operatie Julianaplein laat zo veel mogelijk de auto staan. De winnaars zijn: fam. Buist (Nietap), de heer/mevrouw Koops (Hijken), mevrouw Tuin-de Bruin (Ter Apel), mevrouw Van Kernebeek (Groningen) en de heer De Boer (Drachten). Zij hebben hun prijs inmiddels ontvangen. Gefeliciteerd!

Blijf op de hoogte van verkeershinder, werkzaamheden en acties. Volg ons op social media en meld je aan voor onze nieuwsbrief via groningenbereikbaar.nl/nieuwsbrief.

Vragen over werkzaamheden, verkeersprojecten of de bereikbaarheid van Groningen? Neem contact op met het Loket Verkeer & Werkzaamheden.

T. (050) 367 89 89 (tijdens kantooruren)
E. loketverkeer.werkzaamheden@groningen.nl

COLOFON

DEZE KRANT IS EEN UITGAVE VAN DE SAMENWERKINGSORGANISATIE GRONINGEN BEREIKBAAR. JUNI 2022. GRONINGEN BEREIKBAAR HOUDT DE STAD EN DE REGIO, SAMEN MET VELE PARTNERS, ZO GOED MOGELIJK BEREIKBAAR EN HELPT REIZIGERS SLIMMER TE REIZEN. ADRES: EMASINGEL 4 (DERDE ETAGE), 9726 AH GRONINGEN. TELEFOON: (050) 316 43 70. E-MAIL: info@groningenbereikbaar.nl. WEBSITE: www.groningenbereikbaar.nl. EINDREDACTIE: GRONINGEN BEREIKBAAR, BROUWER COMMUNICEERT. TEKSTBIJDAGEN: BROUWER COMMUNICEERT, PERSBUREAU TAMMELING, GRONINGEN BEREIKBAAR. ONTWERP: LA COMPAGNIE. OPMAAK: PROVINCIE GRONINGEN. FOTO'S: RAYMOND BOS, JAN BUWALDA, STELLA DEKKER, JEROEN VAN KOOTEN, PRORAIL/STEFAN VERKERK, DEBORAH ROFFEL, SIESE VEENSTRA, ANDY ZUIDEMA, OV-BUREAU GRONINGEN DRENTHE. IMPRESSIES EN INFOGRAPHICS: ALLES IN BEELD, COMBINATIE HEREPPOORT. PLATTEGRONDEN: GRONINGEN BEREIKBAAR. PUZZEL: PERSBELANGEN. OPLAGE: 400.000 EXEMPLAREN. DRUK EN VERSPREIDING: MEDIAHUIS NOORD.